

מתיקות השבת

פרשת
אמור
תשפ"ה

יו"ר ע"י קהל לובלין בארה"ק

בראשות הגה"צ רבי מנחם ברוך יאזע שליט"א

תלמידיו של פוסק הדור בעל "שבט הלוי" זצוק"ל

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

מצוקה בתחנת דלק בערב שבת

לכבוד מערכת מתיקות, שלום וברכה. בשבת האחרונה (אח"ס תשפ"ה), נסעתי לישוב בשומרון כדי לשבות שם בשבת. בנסיעתי עברתי דרך כפרים ערביים וכיוון שראיתי שאני מקרח למלאות דלק ברכב, נכנסתי שם לתחנת דלק.

בתחנה כלם היו ערביים, ולכן התקניתי שלי היתה למלאות דלק ולחמק מהר מהתחנה, אלא שלא כר רצה היושב במרומים. לאחר שמלאתי את הדלק, אני מנסה להתניע את הרכב ולא מצליח. מנסה שוב ולא מצליח, כך כמה וכמה פעמים.

לבינתים ילדי שישוב מאחור החלו לכבות בגלל החם שהיה בהם בזמן שאניני יכול להדליק מזגן ברכב, מכיון שהרכב לא מתניע. הבנתי שכנראה צריה לתת חשמל למצבר של האוטו, לכן יצאתי מהרכב ונסיתי לבקש מהעובדים של התחנה כבלים למלוי המצבר, אך כל אחד מהם התחמק ממני, זה שולח אותי אל העובד ההוא והשני שולח אותי אל ההוא, כך הסתובבתי מאחד לשני למשך כמה דקות, עד שהבנתי שהם עושים ממני צחוק.

יצאתי אל חבביש לעצור רכבים, אני מנסה לעצור את הנוסעים לעזרה ואף אחד לא עוצר. חלב שלי מתחיל לדפס באימה, ילדי הקטנים ברכב בוכים ולא מתאפשר כל כך להוציא אותם החוצה עקב גילם הקטן ועקב הקומם והאנשים שנגמצים שם, והאזיר שבגנם מהחלונות מיהם בריח של דלק.

היו שני רכבים שנגנסו לתחנת הדלק, אך שניהם ערביים, שאלתי אותם האם יש להם כבלים, אחד אמר שאין לו והשני

◆ משיחורניו של מוריניו הגה"צ שליט"א ◆

מה לבעלי המומים בבית המקדש?!

ומפאר, ולשם כנס את כל שריו ועבדיו, וקרא את בנו לישב יחד עמו בראש השלחן, כי הוא עומד לירש את המלוכה.

תפקידו החשוב של בן המלך

מיד הגיע בן המלך, ובדרכו שמע על החללים הרבים שמתו ממלחמה זו, וביניהם קרוביו מבני משפחתו. וכיון שנהיה לבו רחום וחנון, רצה ללכת ולהשתתף בצערם, אף המלך צוה עליו שלא יתקרב לראותם. התפלא הבן: מדוע כך יצוה עלי אבי? הסביר לו המלך: 'דע לך בני, שאתה אמור לנהל את המלוכה, ולשם כך אתה צריך לב אמיץ ותקיף, שלא לירא משום אויב ומתנגדם, ודי בזה שלבך רק מעצמו כדי לנהל ברחמים את העבדים הנאמנים התיים, אבל אם תלך גם לראות בחללים הללו, יחלש לבך ושוב לא תוכל לעמוד בפניך לשמר על המדינה מהאויבים, לכן שלח את בניך להתעסק עם קרוביהם שמתו. ואתה, שוב למקומך כי עתידה לפניה'. הדברים התקבלו על לבו של בן המלך והתר להיכל לסעודה הגדולה.

נרות לחפוש האצרות הגנוזים

קדם בניסת המלך אל ההיכל, הסתובב בין כל השלל וראה שהשלל גדול הוא עד מאד, ומטוב לבו החליט לחלקו לחיליו המסורים ולכל בני מדינתו. ומפניו שניצח שיעריכו את המתנות הגדולות הללו, לכן אספם להיכל הגדול שבו מתקיימת הסעודה, והורה לקבלם לעמוד ולספר את השלל, וחלק לקבלם גרות כדי לגלות על ידם את כל האצרות הסמויות בשלל, ואכן הם גלו על ידם אבנים ומרגליות יקרות ערך.

מגלת ההצלה

לאחר מכן התישבו כלם יחד עם המלך

"דבר אל אהרן לאמר איש מזרעך לדרתם אשר יהיה בו מום לא יקרב להקריב להם אלקיו".

קשה, מדוע פאן מומי הפהנים ומומי הפהמות נכתבו בפאריכות ובפרוט גדול כל כך, הרי אלו דברים שאינם כבוד לפהנים, כעין שמצינו (שבת טז.) שדרשו על אהרן: "ויחר אף ה' בם וילך", מלמד שאף הוא נצטרע, דברי ר"ע, אמר לו ריב... התורה קטנה ואתה מגלה אותה, דמשמע שהתורה חסה על כבודו של אהרן, שלא לפרט את המום שהיה בו, אם כן לכאורה היה די שיפכתו המומין בכלליות בלבד: "אשר יהיה בו מום כל דבר רע", וכמו שהרבה גופי תורה לא נכתבו בפרוש אלא נדרשו בהררים בשערה.

ובכלל צריך להבין, מה הקשר בין הנושאים השונים בפירשתינו, שלכאורה מה לפירשת טמאות הפהנים ופרשת מומיהם אצל מתיקות המועדים, להם הפנים ומנוחה, ופרשת המקלות?

מתיקות דרשת החילים הפצועים

ונראה לבאר הענין על פי משל, למלך וקנו וקדם שבקש להעצים את מלכותו ולכפש מדינה גדולה וחשובה שאנשיה מרדו בו. יצא המלך עם חיליו למלחמה קשה ועקובה מדם שבה נפלו חללים רבים מחיליו, והרבה מהם נפצעו ונקטעה ידם או רגלם או ארעו להם שאר מומים, אבל המלך הקשיח ולחם עד שכבש מדינה זו ועוד מדינות רבות וגדולות.

כשתור המלך לעירו, צוה על עבדיו לאסוף את כל החללים שנפלו במלחמה כדי לקברם בכבוד גדול, אבל רצה המלך שיציעו כלם ויתפרסם שהוא נצח ולא הפסיד, לכן קדם קבורתם ערו סעודה גדולה באולם גדול

« המשך המעשה בעמוד ד

פניני אגדה

• הרה"צ ר' אליהו מאהן שליט"א
משגיח דירשיתנו •

אם תשתכח התורה או לא, זה תלוי בך!

מצינו בגמרא (שב"ק קלח:) דעות חלוקות בענין שכחת התורה, מצד אחד דרשו חז"ל ואמרו: 'עתידה תורה שתשתכח מישראל', ומאידך רשב"י אומר: 'חס ושלום שתשתכח תורה מישראל'.

והנראה לומר בזה, שרשב"י למד זאת מרבי עקיבא שהיה רבו, ולרבי עקיבא היו עשרים וארבעה אלף תלמידים וכלם מתו בפרק אחד (ובמאתי: טב). וכיון שהעולם היה שמים מאותם תלמידי רבי עקיבא, אם כן בדרך השבע היה אמור להיות כשיטת האומרים 'עתידה תורה שתשתכח מישראל'.

אבל שיטתו של רבי עקיבא היתה ש'חס ושלום שתשתכח תורה מישראל', היינו שחזק את עצמו והיה בטוח שה' יעזר לו להציל את העולם שלא תשכח ממנו התורה, והלא וינה את התורה לחמשת תלמידיו, שהמבחר שבהם הוא רשב"י, ובזכות זה זכינו שלא נשתכח התורה מישראל [ונכמו שבמקום אחר (כתובות ק:)] רבי חזקיה העיד על עצמו שהוא גרם לך שלא תשתכח התורה מישראל, עין שם.

ויש בך חזק לכל אחד ואחד לדעת, שאמנם יתכן מצב שברוך השבע עלולה להיות אצלו שכחת התורה, אך הדבר תלוי בך, וכדאיתא (כתובות ט:): 'כל המשכח דבר מתלמודו, הרי זה עובר בלאו' ו'במסירה מלבד הפתוב מדבר', לכן על כל אחד לומר לעצמו 'חס ושלום שתשתכח תורה מישראל', ויתחזק להתגבר נגד פתוי היצר ויקבע את מקומו בבית המדרש בין תלמידי חכמים יראי ה', ויספג מהם תורה ויראת שמים, וכך יתקיים בו "כי לא תשכח מפני זרעו".

לסעודה דשנה, ובתוך הסעודה חלק המלך לכל אחד מהמשתתפים מגולה, שבה מפרטים כל מארעות המלחמה - הפלונות והנחונות, שנקתבו על ידי אחד מסופרי המלך, שהצליח להנציח הכל בסודה הקרב - ובה נקבע שכל אחד מבני מדינות המלך יעשה את 'מי הנחונות לימי משתה ומשתה'.

בכנוח סעודה, הוציא המלך לחם משבח שנאפה בהיכלו, שעליו פזזרים תבלינים המעלים ריחות ניחוח, אשר כלם התענגו מטעמו הערב עד למאד.

הפצועים עומדים על הבמה

בתוך הסעודה חפץ המלך שכל החילים שנעשו בעלי מומים מהמלחמה, יעמדו על במה גבוהה ויאמרו את אשר בלבבם לכל הנמצאים בסעודה, אף חשש המלך שפשהוהא יפנה אליהם לבקשם זאת, הם יתבישו ממנו מפני המומים שבהם, לכן מסר להם בקשה זו דרך עבדו הנאמן.

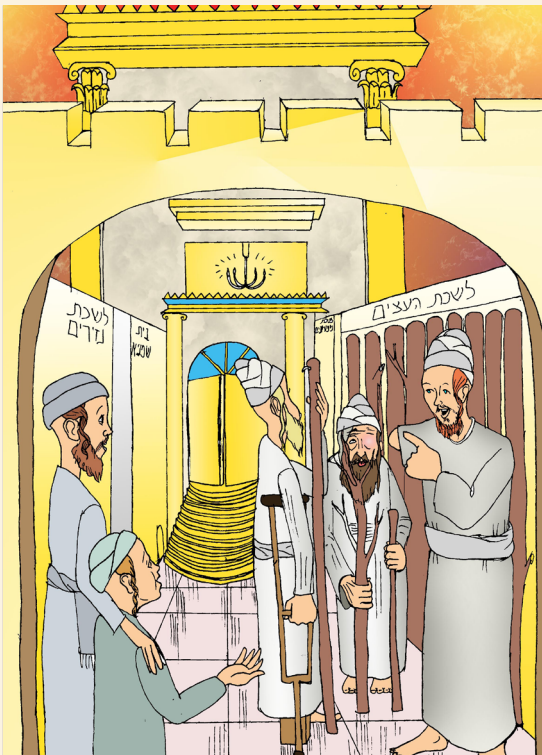
החילים בעלי המום עלו על הבמה, ובתחלה הביעו את שמחתם הגדולה על שזכו לשירת את המלך וישלם ידם נכבשו מדינות רבות לטובת המלך, וגם התפעלו מכך שהם נשארו בחיים ולא מתו כחבריהם, ורק נעשו בעלי מומים. והוסיפו לדבר ולעזר על לב הקהל, שיעריכו כראוי את בריאות גופם, שהם יכולים להלך לכל מקום שיצו ולעשות את כל אשר יחפץ המלך מתוך בריאות כל האיברים.

כשמע המלך את דבריהם, שמח מאד, כי היה נפר מדבריהם פמה הם נאמנים אליו ולא מתרעמים ולא מהרהרים אחריו.

כפוי הטובה מדבר...

לפתע קם אדם שפל בפעל מדות גרועות, והחל לנאץ ולהתרעם על המלך על כך שהביא מביתו לחם שאינו ערב פאות נפשו הבהמית. המלך קאב על כך מאד. שאדם שפל זה מכניס כפיתו טובה בלב העם, לכן הורה להוציאו להרג לעיני כל, למען ישמעו ויראו. אז אץ נתקנה מלכותו מאד.

מתיקות הבריאות

הכהנים בעלי המומים היו עובדים בלשכת העצים, והיה אסור להם לשרת בעבודות מחוץ לבית המקדש?

על כך במאמר: 'תפקיד בעלי המומים בבית המקדש'.

• הרה"ג ר' יוסף טאנדר שליט"א •

חג שבועות "תמימות"

אנו פקעת בתוך שלשים יום קודם חג השבועות שיש לדרוש בהם מהלכות החג, פמבאר במ"ב (סי' תכט ס"א), והנה חג שבועות נקבע בתורה בתם ספירת שבועות, ועל פו נפסק בהלכה (שו"ע תד א ומ"ב ס"א), ש' לבלת חלה יש לאחר להתפלל תפילת מערב של ליל שבועות אחר צאת הכוכבים של ליל יום חמשים לספירת העמר, כדי שישלמו מ"ט יום "תמימות" שאז הוא פניסת חג שבועות.

וכתב בשו"ת להורות נתן (ח"ו סי' לא), שאף הנשים שאינן חובות לספר העמר, יש להן להמתין מלהתפלל ומלקדש עד הלילה, ובאר השעם לכה, שהרי תלה הפתוח את זמן החג כשישלמו שבועה שבועות "תמימות", ובכלל זה אף מי שאינו מחייב בספירה, ולכן גם הנשים צריכות להמתין כפגשים, פיון שלפני שהגיע הלילה, עדיו לא חל חג שבועות.

אף דעת הש"ח שאין צריך להזהר אלא רק לקדוש, אבל את התפלה אפסר להתפלל כבר מבעוד יום, ועל פו מי שאי אפשר לו לאחר את התפלה לצאת הפוכים, מקל מקום יאחר את הקדוש.

והקב"ה מלמדנו בזה פמה עלינו לזהר בכבוד האלת, שפשיציה אדם לומר לחברו דבר כיצא בזה שיש בו בשת פנים או צער, ושתדל לצמצם את הצער והבושה פפי האפשר, וכן שיאמר זאת דרך שליח.

נעזר בדרך כלל בשבעת קרוביו, יוצא גם הפתח מן המקדש ונטמא להם, וזכות המצוה תעמד לפניהם שלא יבואו מזה לידי יאוש ועצבות, כמו שפתיב: "שומר מצוה לא ידע דבר רע", ויוכלו להמשיך להעביר דבר ה' לעם כפראשונה.

אף לכהן הגדול, שהוא פו המלה, המפרסם את ה' בעולם, אסור להטמא אפלו לקרוביו, מפני שכלם חייבים לו הכרת הטוב, גם הוריו ואשתו, כי הוא מכפר עליהם ועל כל בית ישראל, כמו שפאמר: "וכפר בעדו ובעד ביתו ובעד כל קהל ישראל", וההורים שילדוהו - זכות היא להם, שעליו נאמר: "אשרי יולדתו".

מיהו הראשון שקבר מת מצוה?

אבל למת מצוה גם הפתח הגדול נטמא, ולמדנו פמה צריך להזהר בכבוד הבריות, שאפלו הפתח הגדול בקדשתו חייב להטמא, כדי לכבד אדם מישראל שמת ואין מי שיעסק בקברתו. ומזה ז' אני לומדים מבוראנו, שהוא בקדשתו ובגדלתו עסק בקברתו של משה רבנו וקברו פני, בעת שלא היה אדם הראוי להתעסק בקברתו.

ומאותה סבה לא נמסר צווי זה לאחר פבעצמו אלא לבניו, מפני שזה עתה נפטרו לאחר פני בניו - נדב ואביהוא, לכן, כדי לא להזכיר לו צער זה - נאמר צווי זה לבניו הנותרים ודרקם הוא שמע זאת.

זהירות בכבוד האלת

אחר כך צוה ה' את משה עבדו הנאמן לצוות את בני אהרן שבפעלי המומים שבהם לא ישרתו בבית המקדש, וכן הזהיר שלא לשאת את הפסולות לכהונה, ודוקא דרך משה צוה זאת ה', ולא צוה לאחר פבעצמו, כדי שלא יבוש אהרן ויצטרע מצווי זה, ששמע ממנו שיהיו בבניו פסולים ובעלי מומים.

תפקיד פעלי המומים בבית המקדש

מום ופגע ונגע, והיו אומרים לכלם: הפנסו לבית ה' וקבלו את דברי הכהנים השלמים המלמדים אתכם להתבונן באברי הקרננות ולהודות לה' על חסד ה' שעליכם בגופכם, שאתם בריאים ושלמים בגופכם.

הכהנים הנאמנים - אינם מתבישים במומם

ולכן ענין פעלי מום פכהנים נכתב באריכות ובפרוט, אף שלקארה אין זה דרך פבוד, כי

הנמשל הוא: ה' מלפנו בקש להעלותנו לארץ הקדש כדי להעמיד בה את מלכותו ולפרסם את שמו בעולם על ידי בית המקדש שייבנה בתורה, ויהוציאה מיד ז' עממין שגרו בה וקורו במלכו של עולם, פמבאר בסוף הפרשה הסמוכה - קדושים [שעל פו נסמכו פרשיות אלו], שפמפני שחטאו האמות ונטמאו את הארץ, לחמו בהם עבדי המלה - הקב"ה, ועל ידי כך הקיאה הארץ אותם.

ובדרך לארץ ישראל עברו עם ישראל מלחמות קשות - במלחמת הצר הכתוב מידבר, שטעו להתרעם פמה פעמים על ה' ועל משה ואהרן עבדיו, ומתו מפה רבבות מישראל, ואף בני אהרן מתו בהקריבם אש זרה לפני ה', וכן במלחמות המעפילים מות רבים מישראל. וכאשר "עבר עמלק", עשה רבים מישראל פעלי מומים, עד שהגיעו ישראל אל המנוחה ואל הנחלה, "ואני אתננה לכם לרשת אותה ארץ זבת חלב ודבש..."

תקונת היתה לנצח

ואהרן הפתח ובניו הכהנים שלכם רחום וחנון, רצו לעסוק בקבורת בני משפחותיהם, כקבד ואביהוא, ובקבורת שאר הפתים, והנה ה' אסר עליהם להתקרב למותם מפני שהם צריכים לנהל את בית ישראל לכפר על עוונותיהם ולקרבם לאבינו שבשמים על ידי הקרבת הקרננות, ולצורך זה הם צריכים לב אמיץ מלא אמונה, תקנה ושמחה. לכן עליהם להתרחק מקרבה למת, כי עצם ההתעסקות עם המת, ואפילו הנטה פפניו, מביאה לאדם עצבות גדולה והוא עלול להפנס לאיוש גדול.

הכרת הטוב - עד היכן?

רק לשבעת הקרובים חייבים הכהנים להטמא (ש"ש ר"ע, סוף ג), למלמדנו עד פמה גדולה היא מדת הכרת הטוב, שפמפני שכל אדם

הכהנים הנאמנים פאמקם אינם מתבישים בכך שהם פעלי מום, ואינם פופים טובה, אדרבא, הם מלאי הכרת הטוב על הטובות שלהם ועל תפקידם בעולם, ועל פו הם עושים את תפקידם נאמנה, וגם במצבם ממשכים הם למדו את העם דעת - להעריך את בריאות גופם.

וגם פמומי הבהמות האריכה התורה, כי גם מהם למדים אנו להעריך את שלמות אבריו. כי כשיש ברשותו של אדם בהמה פעלת

ביכלתם של פעלי המומים הכהנים לשרת רק בלשפת העצים, לבדל את העצים שלא יהיו בהם תולעים, כדי שיוכלו לעלות על גבי המזבח (מדות ב, ד), וכל מי שהיה נכנס לבית המקדש היה רואה אותם, והם היו משובחים את ה' לענין כלם על שגם הם זוכים לשרת את המלה לפחות במלאכה זו, וגם שבחו את ה' על ששמרם שלא ימותו בעת שנפגעו ונעשו פעלי מומים, ועוררו את כלם להודות לה' על החסד שהם בריאים ושלמים ואין בהם שום

מום שְׁזוּרָפָה, וּמִחֲמַת כָּף אֵינוֹ יְכוּל לְהִנּוֹת מִמֶּנָּה וּלְהַעֲלוֹת אֶת בְּשָׂרָה עַל שִׁלְחָנוֹ - הוּא נֶזְכָּר בַּפָּהִים בְּעַלֵּי הַמּוֹם שֶׁבְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, הַמְּלִמִּים אֶת הַחֹסֶד הַזֶּה.

"אֶדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'..."

וְאִם כֵּן, יֵשׁ לָאָדָם שְׁנֵי 'מִזְכֵּירִים', הַמְעוֹרְרִים אוֹתוֹ לְהִתְבּוֹנֵנֶת בְּבְרִיאוֹת וּבְשִׁלְמוֹת גּוֹפּוֹ וְאִיְכָרָיו, הָלֵאָה הֵם: הַכֶּתֶן בְּעַל הַמּוֹם, וְהַבְּדִיל, הַבְּהֵמָה בְּעַל הַמּוֹם. וְעַל זֶה אָפֶשֶׁר לְהַמְלִיץ אֶת הַפְּסוּקָה: "אֶדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'", שֶׁהִקְבִּילָהּ מוֹשִׁיעַ אֶת הָאָדָם מִמִּחְלוֹת וּמִמוֹמִים, וְכִיצַד יִזְכָּר וְיַעֲרֹךְ זֹאת? עַל יְדֵי שִׁיתְבוּנוֹ בִּ"אָדָם וּבְהֵמָה" שֶׁבְּמִקְדָּשׁ.

לְחַפְשׁ, לְסַפֵּר וּלְהַעֲרִיף... אֶת הַחֲסִידִים!

וּמִכֵּין שֶׁרָצוֹן ה' שְׁנַעֲרוּ אֶת הַמִּתְנַתֵּן הַנִּשְׁגָּבוֹת שֶׁנֶּתַן לָנוּ בְּאַרְצֵנוּ הַקְּדוּשָׁה שֶׁנִּטְלָה מִיַּד שִׁבְעָה עֶמְמִים וְנִתְּנָה לָנוּ, כְּלוֹ כֹּחַ עֲלֵינוּ אֶת מִצְוֹת 'סְפִירַת הָעֵלָם', שֶׁבָּהּ סוֹפְרִים אֶת חֹסֶד הָעֵלָם וְיִשְׂאָר הַחֲסִידִים. וּמִיָּד אַחֵר כִּי נִצְטַוֵּנוּ עַל הַדְּלָקָה הַמְּנוֹרָה בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁנִּזְוִתִּיהָ רִמּוּזִים לָנוּ לְחַפְשׁ אֶת חֹסֶד ה' הַרְבִּים שֶׁעֲלֵינוּ הַמְּסֻתָּרִים בְּאַפְלַת לְבוֹנוּ.

וּמֵאַהֲבַת ה' אֵלֵינוּ, נִתֵּן לָנוּ אֶת פְּרִשְׁיוֹת הַמוֹעֲדִים שֶׁנִּקְבְּעוּ בְּיָמֵי אֲגָלַת יִשְׂרָאֵל וְהַדְּלָקָה, שֶׁבָּהֶם מִבְּאֵר עַל אֵלֶּה נִסִּים אֲנוּ שֹׁמְחִים בְּיָמֵינוּ אֵלֶּה. וְנִסְמְכָה פְּרִשְׁתֵּי הַמוֹעֲדִים לְפֶגֶשׁ הַמְּנוֹרָה, לְלַמֶּדְנוּ שֶׁעֲלֵינוּ לְהֵאִיר

אֶת לְבוֹנוּ בְּיָמֵי הַמוֹעֲדִים וְלִמְצֹא בָּהֶם אֶת חֹסֶד ה' שֶׁעֲלֵינוּ, וְעַל הַחֲסִידִים הַלָּלוּ נִשְׁמַח בְּיָמֵי הַמוֹעֲדִים.

לָחֶם מִבֵּית הַמֶּלֶךְ...

וְאַחֵר כִּי נִצְטַוֵּנוּ עַל לָחֶם הַפָּנִים, שֶׁזֶּהוּ הַלָּחֶם שֶׁל בֵּית הַמֶּלֶךְ הַמְּגֻלָּה אֶת חֲבֹתוֹ שֶׁל ה' אֵלֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲזוֹ"ל (מִנְחֹת צוֹ) שֶׁהָיוּ מִגְבִּיְהוֹן אֶת הַשִּׁלְחָן לְעוֹלֵי הָרִגְלִים וּמֵרָאִיו לָחֶם אֶת הַלָּחֶם, וְאוֹמְרִים לָהֶם: רְאוּ חֲבֹתְכֶם לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ.

לְבוֹנָה זָכָה - לְזִכְרוֹן מִתּוֹק

וְעַם לָחֶם הַפָּנִים נִצְטַוֵּנוּ: "וְנִתַּת עַל הַמַּעֲרֶכֶת לְבֹנָה זָכָה...". וּמִלְכָּד הַסּוּדוֹת הַנּוֹרָאִים הַטְּמוּנִים בְּלְבוֹנָה, יֵשׁ לָתֵת בָּהּ טַעַם לְשִׁבְחָהּ, שֶׁהִיא בָּאָה גַם כְּדֵי לְהוֹסִיף רֵיחַ טוֹב הַמְּזִכִּיר אֶת חֹסֶד הַנְּשִׁימוֹת, וְעַלֶּיהָ נֶאֱמָר: "לְאַזְכָּרָה אִשָּׁה לַה'", שֶׁפְּרוּשׁוֹ, שֶׁהָרִיחַ הַטוֹב שֶׁל הַלְבוֹנָה וְהַקְּטֹרֶת יוֹצֵר לָאָדָם 'זִכְרוֹן' טוֹב וּמִתּוֹק מִבֵּית ה' - בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.

שְׁמִירַת הַלְשׁוֹן!

לְאַחֵר מִפֶּן מִבְּאֵר הַמַּעֲשֶׂה שֶׁל הַמְּגִדָּה, וְהוּא אוֹתוֹ הָאִישׁ שֶׁלְּגַלְגַּל וְאָמַר: 'יָכִי דָרָךְ הַמֶּלֶךְ לְאֹכַל פֶּת חֲמוֹה בְּכָל יוֹם, אוֹ שְׂמָא פֶת צוֹנְנָת שֶׁל תִּשְׁעָה יָמִים?' (רִש"י), וְהוֹצִיאָהּ מִחוּץ לַמִּתְנָה וְהוֹמַת בְּרָגִימַת אֲבָנִים. לְלַמֶּדְנוּ, כְּפֹה צָרִיךְ לָזַהֵר שֶׁלֹּא לְהוֹצִיא דָּבָר מִגִּנְיָה מִפְּנֵינוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמַר שְׁלֹמֹה בְּחֻמְכָּתוֹ: "שִׁמֹּר פִּי וּלְשׁוֹנוֹ שִׁמֹּר מִצְוֹת נַפְשׁוֹ".

עֵצָה מִתּוֹקָה

כְּתוּב: "מִתֵּן בְּסֶתֶר יִכְפֶּה אֶף", וּבְפִשְׁטוֹת, הַסֶּבֶךְ לְכָךְ שֶׁמַּעֲשֶׂה כֹּחַ בּוֹפֵה חֲרוֹן אֶף, הִיא מִפְּנֵי גִדּוֹל הַמַּעֲשֶׂה שֶׁעוֹר לְאַחֲרִים בְּלִי שִׁיקְבָּל עַל כֶּךָ כְּבוֹד, שֶׁבְּזִכּוֹת מַעֲשֶׂה כֹּחַ נִכְפֶּה הַחֲרוֹן אֶף מַעַל עִם יִשְׂרָאֵל.

וְיִתְבּוֹ: לְכֹאֵר עוֹד, דִּהְיֶה כֹאֲשֶׁר יֵשׁ בְּשִׁמְם מְדִינִים וְקִטְרוֹנִים עַל הָאָדָם, הַקֶּבֶץ הַמְּסוּבֵב לוֹ לַעֲשׂוֹת חֲסִידִים כְּדֵי לְהוֹסִיף לוֹ זִכּוֹת, אֲבָל מְסוּבִים מִשְׁמִים שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אֶת הַחֹסֶד בְּאִפְּנוֹ נִגְלָה, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִהְיֶה לוֹ מִכָּךְ גִּנְיָה, אֲלֵא מוֹמֵנִים לוֹ לַעֲשׂוֹת חֹסֶד כְּדֵי שִׁבְיָרוֹ מִכָּךְ.

מִתִּיקוֹת שִׁיחִי

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, זְכֵנוּ לַעֲסֹק בְּנִמְלִיּוֹת חֲסִידִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת, וְתוֹנוּ שֶׁפֶעַ גְּדוֹל מֵאַתְדָּה כְּדֵי שְׁנוּבֵל לְגַמֵּל חֲסִידִים וְלַתֵּת צִדְקוֹת בְּשִׁפְעָה, וְהַצִּילֵנוּ מִצְרוֹת עֵין וְתוֹנוּ עֵין טוֹכָה לְרִצּוֹת כְּטוֹבַת הַבְּרִיּוֹת וְלִשְׁמַח בְּהַצְלַחָתָם.

וְתוֹנוּ לָנוּ אֲמוּנָה שְׁלֵמָה לְדַעַת שֶׁהַהַצְלָחָה שֶׁלָּנוּ תְלוּיָה בְּמִדַּת הַחֹסֶד וּבְמִדַּת הָעֵין טוֹכָה עַל הַבְּרִיּוֹת, וְגַם כֹּאֲשֶׁר זְכִינוּ וְטוֹב לָנוּ לְמִשְׁךְ זְמַן אֲרוּךְ, לֹא נַחֲלֵשׁ מִמִּדַּת הַחֹסֶד וְהָעֵין טוֹכָה, אֲלֵא לְהִפָּךְ, נִהְיֶה תְמִיד בְּגֵדֵר מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ, לְהוֹסִיף עוֹד וְעוֹד מַעֲשֵׂי חֹסֶד וְצִדְקוֹת וְעֵין טוֹכָה עַל הַבְּרִיּוֹת, וּבְכָךְ לֹא יַעֲצָרוּ חֲסִידֵינוּ מֵאֲתָנוּ וְטוֹכָה וְחֲסִידֵינוּ יִמְשִׁיךְ לְלוֹת אוֹתָנוּ לְנִצָּחַ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, לָנוּ וּלְזֶרְעֵנוּ וּלְזֶרַע זֶרְעֵנוּ עַד עוֹלָם, אָמֵן סֶלָה.

הוּא אָמַר לִי: זֶה לֹא בְּעִיָּה שֶׁל הַמַּצְבָּה, זֶה בְּעִיָּה אַחֲרָת! 'מָה עוֹשִׂים? שֶׁאֲלַתִּי אוֹתוֹ בְּדָאָה, 'אוֹלֵי יֵשׁ לָךְ עֵצָה עֲבוּרִי?' וְאִז הַפִּתְעָנִי מִהִתְשׁוּבָה שְׁלוֹ, הוּא אָמַר: אֵל דָּאָה, בְּמִקְצוֹעַ שְׁלִי אֲנִי שְׁכָנִי רַבִּים, הַקֶּבֶץ שֶׁלָּךְ אֶת הָאָדָם הַנָּכוֹן, בְּסִיעָתָא דְשִׁמְיָא הַכֵּל יִהְיֶה בְּסִדָּר!

הוּא הוֹצִיא מִהֶרֶב שְׁלוֹ סוּג שֶׁל מִכְשִׁיר שֶׁמְגַלָּה מִה הַבְּעִיָּה בְּרַבֵּךְ וְהַבְּעִיָּה הַתְּגַלָּה, הוּא הוֹצִיא פְּלִים מִרְכָּבוֹ וְתוֹכָה כְּרַבֵּעַ שֶׁעָה הַרְבֵּב חָזַר לַעֲבֹד. אַחֲרֵי שֶׁהוֹדִיתִי לוֹ, נִסְעִיתִי אֶל הַיַּעַד, שֶׁם קִבְּלָנוּ אֶת הַשְּׁבִיט וּבָהּ הוֹדִינוּ לַה' עַל הַנֶּס הַגָּדוֹל הַזֶּה שֶׁלֹּא נָטַשׁ אוֹתָנוּ חֲלִילָה בְּמִסּוֹם סִנְיָה בְּיוֹ הַעֲרִבִים כְּמִשְׁךְ הַשְּׁבִיט.

רִאִיתִי כְּפֹה גְדוֹל כְּפֹה שֶׁל הַתְּפִלָּה, שֶׁעַד שֶׁהַתְּפִלָּה לֹא רִאִיתִי שׁוּם דָּרָךְ לְהַנְשִׁיעַ, וּמִיָּד כִּשְׁהַתְּפִלָּה, שֶׁלָּךְ לִי הַקֶּבֶץ "הָאֵת הָאָדָם הַנָּכוֹן שֶׁטַּפֵּל לִי בְּבְעִיָּה מַעַל לְמַצְפָּה." "אוֹדָה ה' מֵאֵד בְּפִי וּבְתוֹרָה רַבִּים אֶהְלֵלְנוּ".

נ. י. ירושלים

הַמּוֹדֵק
מִתִּיקוֹת
הַנִּסִּים
דְּבַר אֲתִי בְּעֶרְבִית וְעֵשֶׂה אֶת עֲצָמוֹ כְּאֵלֶּה הוּא לֹא מִבֵּין מָה אֲנִי מַדְבֵּר.

הַכִּנְתִּי שְׁאֵנִי נִמְצָא בְּצָרָה, בְּפֶרֶט שֶׁהִשְׁבַּת חוֹלְכַת וּמִתְקַרְבַּת וְאֵין לִי עַל מִי לְהִשְׁעוֹ אֲלֵא עַל אֲבִינוּ שֶׁבְּשִׁמְיָם, הַרְמִיתִי אֶת עֵינֵי לְשִׁמִּים וְהִתְחַנְנִיתִי לְבוֹרָא יִתְבָּר שֶׁיַּפְּדֶה אוֹתִי וְיַעֲזֹר לִי שֶׁהֶרֶב יַעֲבֹד וְשֶׁאֲנִי אֶל הַיַּעַד בְּזִרְיוֹת. כְּשִׁמְיָתִי לְהַתְּפִלָּה, נִגְשִׁיתִי לְרַבֵּךְ נוֹסֵף שֶׁל עֲרָבִי וְשֶׁאֲלַתִּי אוֹתוֹ אִם יֵשׁ לוֹ כְּפִלִּים, גַּם הוּא סָרַב לַעֲזֹר לִי, אֲךָ לַפֶּתַע אֲנִי שׁוֹמֵעַ קוֹל שֶׁל 'יְהוּדִי קוֹרָא לִי וְאוֹמֵר: אֲתָה צָרִיךְ כְּפִלִּים, חֲכֵה לִי תַכָּךְ אֲנִי אֲנִי אֲנִי אֲנִי!'

הַתְּרַגְּשִׁיתִי מֵאֵד לְרֹאוֹת 'יְהוּדִי שְׁעוֹמֵד בַּתְּחִנָּה וּמִעֲנֵנוּ לַעֲזֹר לִי, נִגְשִׁיתִי אֵלָיו וְאוֹמַרְתִּי לוֹ: תִּרְאֶה, שְׁנֵי לִדְי נִמְצָאִים בְּרַבֵּךְ, הֵם בּוֹכִים מִרַחַם, אִם תּוֹכֵל לְהִזְדַּרְזֵנִי אֲנִי אֲשַׁמֵּחַ מֵאֵד! הַיְּהוּדִי הַיָּקָר הַזֶּה אָמַר: אִם כֶּכָּךְ אֲנִי בֹא עֲכָשׁוּ, הוּא עֲזָב אֶת עִסְקוֹ וְנִגְשָׁה עִם כְּפִלִּים לְרַבֵּךְ שְׁלִי, אֲלֵא שֶׁגַם אִז הַרְבֵּב לֹא הִתְנִיעַ.